

Sygn. akt I ACz 656/19

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Baran

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko J. W. i M. W.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne ewentualnie o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 19 marca 2019 r., sygn. akt IC 1464/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Barbara Baran

Sygn. akt I ACz 656/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że z przedłożonego oświadczenia majątkowego powódki oraz uzupełniających je dokumentów wynika, że sytuacja majątkowa powódki i jej rodziny jest dobra. Roczne dochody powódki wynosiły w 2015 r. 93 349,09 zł, w 2016 r. 101 592,09 zł, w 2017 r. 67 984,58 zł. Miesięcznie powódka z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej uzyskuje kwotę ok. 6000 zł. Wydatki rodziny są równoważne dochodom. Ponadto powódka posiada udziały w kilku spółkach o wartości ponad 10 000 000 zł, gdzie niezajęte udziały są warte nominalne ok. 485 000 zł. Na obecnym etapie postępowania na powódce ciąży obowiązek uiszczenia opłaty sądowej od apelacji w kwocie 14 543 zł. Opłatę tę powódka jest w stanie zapłacić w całości i nie spowoduje to uszczerbku w utrzymaniu jej rodziny.

Postanowienie to zaskarżyła w całości powódka i wniosła o jego zmianę poprzez zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości oraz zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisu postępowania, które miało wpływ na treść postanowienia, w postaci art. 102 ust. 1 u.k.s.c. poprzez uznanie, że nie zachodzą przesłanki do zwolnienia powódki od kosztów sądowych, w sytuacji, gdy z oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wynika, że przesłanki te są spełnione.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela zdanie Sądu Okręgowego, że powódka jest w stanie uiścić koszty sądowe bez uszczerbku w utrzymaniu siebie i rodziny.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 u.k.s.c. zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych, stanowiąca wyjątek od zasady odpłatności postępowania sądowego, ma na celu umożliwienie osobom ubogim realizację przysługującego im prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Tym samym pomoc ta może być przyznana wyłącznie w sytuacji, w której niemożność poniesienia kosztów postępowania, w całości lub części, ma charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1987 r., I CZ 26/87 oraz z dnia 4 lutego 2005 r., III SPP 11/05). Wskazuje się przy tym w orzecznictwie, że ze zwolnienia nie może korzystać ta osoba, która może dokonać stosownych oszczędności, przewidując możliwość prowadzenia postępowania sądowego i ponoszenia z tego tytułu określonych kosztów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80, z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84 - niepublikowane oraz z dnia 14 października 1983 r., I CZ 151/83).

Powódka nie należy do osób, które z przyczyn od siebie niezależnych nie są w stanie uiścić kosztów sądowych.

Powódka obok stałego dochodu, który zabezpiecza bieżące koszty utrzymania jej i rodziny w zakresie, który w świetle zasad doświadczenia życiowego przekracza konieczne czyli podstawowe koszty, posiada majątek w postaci udziałów w 3 spółkach - w tym tylko w jednej spółce udziały te są zajęte. Niniejszy proces trwa od 2011 r.; od tego czasu powódka winna liczyć się z koniecznością ponoszenia kosztów sądowych i zabezpieczać w swoim majątku nadwyżki dochodów czy też rozważyć spieniężenie lub obciążenie części swego majątku, tak aby być gotowym do poniesienia kosztów sądowych.

Sposób życia i gospodarowania przez powódkę posiadany przez siebie mieniem jest jej wyborem, nie koniecznością, a posiadany przez nią majątek i jego wartość umożliwia jej uiszczenie przewidywalnych kosztów sądowych w niniejszej sprawie bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny.

Podkreślić należy również, że koszty sądowe nie są kosztami bezzwrotnymi i o ile powódka wygra sprawę, to na jej wniosek Sąd może zasądzić od strony pozwanej wyłożone przez powódkę koszty sądowe.

Tym samym bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 102 u.k.s.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Barbara Baran